

تولید ناخالص ملی (GNP): مجموع ارزش کالاها و خدمات نهایی تولید شده طی یک سال توسط افراد یک کشور (ملاک ملیت است) (ایرانیان هر کجای دنیا که باشند)

$$\text{GNP} = \begin{cases} \text{ارزش افزوده (تولید)} & (1) \\ \text{روش مخارج (هزینه)} & (2) \\ \text{روش درآمدی} & (3) \end{cases}$$

تولید ناخالص داخلی (GDP): مجموع ارزش کالاها و خدمات نهایی تولید شده طی یک سال در داخل یک کشور (ملای سرزمین)

استهلاک $NNP = GNP - D$ (تولید خالص ملی)

$NDP = GDP - D$ (تولید ناخالص داخلی)

خالص مالیات غیرمستقیم $NI = Y = NNP -$ (درآمد ملی)

یارانه‌های غیرمستقیم - مالیات‌های غیرمستقیم = خالص مالیات غیرمستقیم

پرداخت‌های انتقالی یا بلاعوض + ... سود توزیع نشده شرکت‌ها + سهم بیمه‌های اجتماعی $PI = NI -$ (درآمد شخصی)

درآمد شخصی (PI): درآمدی که در طی یک دوره به دست اشخاص یک کشور می‌رسد. (مربوط به تولید این دوره باشد یا نباشد).

مالیات‌های مستقیم $Y_D = DI = PI -$ (درآمد قابل تصرف)

درآمد قابل تصرف (Y_D) : درآمدی که فرد می‌تواند تصرف کند و آن را به مصرف یا پس‌انداز تخصیص دهد.

مالیات‌ها $\left\{ \begin{array}{l} \text{مستقیم} \leftarrow \text{از اشخاص گرفته می‌شود. مالیات بر درآمد و سود} \\ \text{غیرمستقیم} \leftarrow \text{بر کالاها و خدمات بسته می‌شود. عوارض گمرکی} \end{array} \right.$

یارانه (سوبسید): مالیات منفی؛ چون مالیات را دولت از مردم می‌گیرد و یارانه را مردم از دولت می‌گیرند.

یارانه $\left\{ \begin{array}{l} \text{مستقیم} \leftarrow \text{به اشخاص داده می‌شود.} \\ \text{غیرمستقیم} \leftarrow \text{به کالا و خدمات داده می‌شود.} \end{array} \right.$

برای محاسبه GNP، GDP، NNP و ... قیمت‌هایی را که به دست عوامل تولید می‌رسد در نظر می‌گیریم. مثال:

$$\text{خالص مالیات‌های غیرمستقیم} = \text{GNP} - \text{GNP}$$

↓ ↓

(قیمت بازار) (به قیمت عوامل تولید)

NNP به قیمت عوامل تولید، همان درآمد ملی است.

شاخص به شکل سرانه: هر کدام از شاخص‌ها را به جمعیت کشور تقسیم می‌کنیم.

مثال:

$$\text{تولید ناخالص ملی سرانه} = \frac{\text{GNP}}{\text{جمعیت کشور}}$$

۱- روش ارزش افزوده

کارمزد احتسابی - ارزش کالا و خدمات واسطه به کار رفته در آن - ارزش کالا و خدمات = ارزش افزوده کالا و خدمات

تفاوت بین ارزش افزوده و سود:

سود جزئی از ارزش افزوده است ولی ارزش افزوده، ارزشی است که عوامل تولید ایجاد کرده‌اند.

مثال: یک نجار چوب، چسب، میخ و ... را ۱۲۰ تومان خریداری کرده است. عوامل تولید از قرار کارگر، سرمایه فیزیکی، سرمایه پولی را با قیمت ۸۰ تومان برای تولید یک صندلی به کار گرفته است و صندلی را به قیمت ۲۰۰ تومان فروخته است.
پس ارزش صندلی که همان قیمت صندلی است، شامل:

۲- روش مخارج:

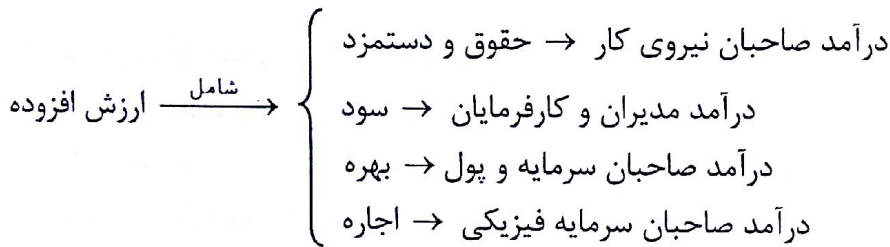
تولید کل = مخارج کل

$$GDP : C + G + I + X - M + \Delta INV$$

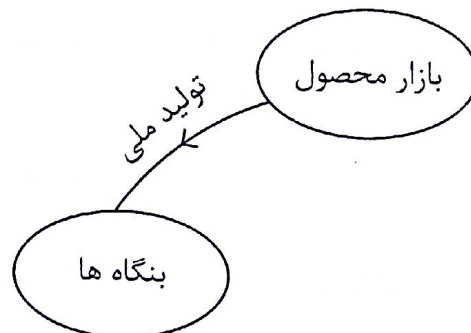
سرمایه گذاری برنامه ریزی نشده

۳- روش درآمدی:

ارزش کالاها و خدمات تولید شده در کشور که همان ارزش افزوده است؛ به صورت درآمد، بین عوامل تولید توزیع می شود.
مجموع درآمدهای کشور = درآمد ملی $\Leftarrow$ و از درآمد ملی به تمامی درآمدها می رسیم.
ارزش افزوده = همان درآمد عوامل تولید است.

ارزش کالاها و خدمات تولیدی = تولید ملی

در محاسبات حساب های ملی، فقط کالاها و خدماتی در حساب های ملی در نظر گرفته می شوند که ارزش بازاری پیدا کنند، یعنی در بازار معامله شوند.

استثنائات

نوع اول: اگر چه ارزش بازاری دارند ولی جزء GNP نیستند:

الف- ارزش تولید و فعالیت های غیرقانونی

ب- مبادلات کالای دست دوم

ج- خرید و فروش سهام، اوراق قرضه (فعالیت در بازارهای ملی)

GNP ارزش تولید کالاها و خدمات نهایی در یک سال می باشد نه ارزش مبادلات.

نوع دوم: کالاها و خدماتی که هر چند در بازار عبور نمی کند و مورد مبادله قرار نمی گیرد ولی در GNP در نظر گرفته می شود:

الف- خودمصرفی کشاورزان

ب- معادل اجاره خانه های مسکونی

ج- کارمزد احتسابی